

Jopi Harri (1967–2022)

Filosofian tohtori, tutkija, laulaja, säveltäjä, lukija Jopi Harri kuoli sairaskohtauksen seurauksena 12. tammikuuta 2022. Hän oli värikäs persoona, jonka elämäntyönä oli kirkkomusiikki niin tutkimuksessa kuin liturgisessa käytännössäkin. Hän oli leimallisesti turkulainen: Turun ortodoksinen kirkkokuoro oli hänen musiikillinen kehtonsa ja Turun yliopiston musiikkitieteen oppiaine hänen tieteellinen yhteisönsä koko hänen uransa halki. Viimeisinä vuosina Valamon luostarin merkitys sekä tutkimuksen että jumalanpalveluslaulun ympäristönä voimistui merkittävästi.

Jopi suhtautui tieteen tekemiseen intohimoisesti. Kuten ehdottomassa antautumisessaan jumalanpalvelusmusiikin hyväksi, Jopi ei myöskään säästellyt voimiaan akateemisessa tutkimuksessa. Hänen merkittävimmät tuotoksensa – yli 400-sivuinen lisensiaatintutkimus suomalaisen kahdeksansävelmistön ja venäläisen tradition suhteesta (2001) sekä Pietarin hovikapellan sävelmistön historiallisia ja musiikillisia juuria selvittänyt väitöskirja (2012) – ovat todellisia tiedon runsaudensarvia. Ei ollut liian pientä yksityiskohtaa, joka ei olisi ansainnut selvittämistä.

Jopilla oli tutkijalle otollinen epäluulo vakiintuneita totuuksia kohtaan. Hän nautti erityisesti myyttien murtamisesta ja jalustalle asetettujen ravistelemisestä. Kirkkomusiikin konferensseissa Jopi tunnettiin usein provokatiivisistakin väitteistään, samoin riemusta, jolla hän niitä esitti: olipa taas yritetty syöttää pajunköyttä, mutta häntä ei onnistuttu huijaamaan! Oli aiheita, joista hänen kanssaan ei ollut kovin hedelmällistä keskustella. Erityisen kriittisesti Jopi suhtautui yrityksiin tuoda vanhoja bysanttilaisia ja slaavilaisia sävelmiä käyttöön kirkossa. Niin vieraiksi hän koki yksiaänisen laulukäytännön, että vertasi yrityksiä jopa New Age -ilmiöön.¹ Hän oli voimakkaan kiintynyt Suomessa vakiintuneeseen slaavilaiseen kuoromusiikkiperinteeseen. Sen edistämiseen Jopi paneutui kaikilla monista lahjoistaan: laulamalla, johtamalla, levyttämällä, julkaisemalla, sovittamalla ja säveltämällä ”perinteisen kirkkomusiikin hengessä”².

1 Ranttilä 2012.

2 Liturgia 2008.

Hänen kuolemansa järkytti syvästi myös kansainvälistä ortodoksisen kirkkomusiikin tutkijoiden, säveltäjien ja laulajien verkostoa, jonka yhdyssiteen, The International Society for Orthodox Church Music (ISOCM) ry:n perustajajäseniin Jopi kuului. Hän osallistui säännöllisesti yhdistyksen järjestämiin konferensseihin ja julkaisuihin. Näissä hän esitteli ennen muuta tutkimustaan Pietarin hovikapellin sekä Valamon luostarin sävelmistöperinteistä. Viimeiseksi jäi osallistuvaan havainnointiin perustunut artikkeli Heinäveden Valamon luostarin senhetkisestä laulukäytännöstä ja -repertuaarista.³ Jopin panos valamolaisen lauluperinteen elvyttämiseen on todettu merkittäväksi. Viimeisin tutkimusprojekti johti hänet Valamon luostarin arkistoon, jonka laulukäsikirjoituksia ja nuotteja hän inventoi, transkriboi ja saattoi laulettavaksi kliirossille.⁴

Jopi kokosi elämänsä aikana mittavan kokoelman ortodoksisen kirkkomusiikin ja jumalanpalveluksen historiallisia lähteitä, jotka hän avasi muille tutkijoille muun muassa omalla verkkosivullaan, Eastern Christian Music Resources (ecmr.fi). Näitä resursseja käytettiin ja käytetään ympäri maailmaa. Hän oli yleensäkin hyvin antelias jakamaan aineistoaan ja tietoaan.

Jopi oli vuosikymmenten ajan hyvin aktiivinen sosiaalisessa mediassa ja erilaisilla keskustelufoorumeilla. Hänellä oli vahvoja näkemyksiä, joita hän esitti asiantuntevasti perustellen mutta usein myös varsin pisteliäällä tyylillä. Moni ihminen, joka oli oppinut tuntemaan hänestä vain tämän puolen, hämmästyi tavatessaan hänet kasvotusten. Kärkäs kommentoija vaikutti usein jopa ujolta, pohdiskelevalta ja harkitusti sanojaan asettelevalta. Hänet lähemmin tunteneet tunsivat hänessä uskollisen, lämpimän ja huumorintajuisen ystävän.

Ollos iäti muistettu!

Maria Takala-Roszczenko

---

³ Harri 2020.

⁴ Luonila 2022; Vola 2022.

Kirjallisuus

Harri, Jopi (2020). Contemporary Practices of Church Singing at the Valaam Monastery in Heinävesi. *Journal of the International Society for Orthodox Church Music* 4(2): 259–275. <https://journal.fi/jisocm/article/view/95230>.
Katsottu 22.9.2023.

Luonila, Jyri (2022). Jopi Harri in memoriam. Suomen ortodoksinen kirkko 14.1.2022. <https://ort.fi/uutishuone/2022-01-14/jopi-harri-memorial>.
Katsottu 22.9.2023.

Räntilä, Hariton (2012). Kirkkomusiikki välittää tekstin sanomaa. *Analogi* 3, 4–7.

Vola, Joosef (2022). Lukija Jopi Harri lepoon Aabrahamin helmaan. *Kupoli* 1, 12–13.